

Om författaren

Tore Jungerstam är doktorand inom GT-exegetik. Hans doktorsarbete görs inom Åbo Akademi där han analyserar den litterära kompositionen av urhistorien, 1 Mos 1:1–11:26.

För mer intressant material gå till www.urhistorien.com eller torejungerstam.academia.edu. Han har skrivit två böcker om Flodberättelsen. Den [ena fokuserar på den Bibliska berättelsen](#), medan [den andra är en komparativ analys](#) som granskar hur den bibliska berättelsen förhåller sig till andra flodberättelser, speciellt den som återfinns i Gilgamesheposet.

Flodberättelsen del 2 – djurens antal

Läser man akademiska teorier om flodberättelsens komposition kan man få läsa att berättelsen är en sammanblandning av två olika flodberättelser som delvis motsäger varandra. Ett av huvudargumenten är att antalet djur som skulle in i arken varierar i de olika versionerna och att Noach går in i arken åtminstone två gånger. Dessutom anses floden börja vid två olika tillfällen. Det här presenteras som uppenbara motsägelser eller upprepningar av samma händelse. Orsaken till detta menar man är att den redaktör som sammanställde de olika versionerna ville bevara så mycket som möjligt av bägge versioner trots att resultatet blev en motsägelsefull text med onödiga upprepningar.

I den här artikeln ska jag endast behandla huruvida det finns en motsägelse vad gäller antalet djur som ska in i arken eller inte. Till det övriga återkommer jag i nästa artikel.

Problemet med antalet djur

Antalet djur som ska in i arken verkar först vara endast ett par av alla djur medan det senare sägs att sju par av rena djur ska in i arken om än *ett* par fortfarande är tillräckligt av orena djur. Detta är den mest anmärkningsvärda skillnaden och anses innebära en tydlig motsägelse och ett likaså tydligt tecken på att flodberättelsen går tillbaka på två olika källor. Det finns skäl att granska huruvida det finns en god grund för den här uppfattningen eller inte.

Det är värt att notera att det inte endast är vid två, utan vid fyra tillfällen, som författaren nämner vilka som ska in i arken. Tre av tillfällena tilldelas den källa som kallas P, medan endast ett tillfälle tillskrivs den andra källan, J.

Vad sägs de fyra tillfällena?

För att bilda sig en välgrundad uppfattning om hur det förhåller sig behöver man beakta alla fyra tillfällen. Jag återger verserna i min översättning.

Tillfälle ett: 1 Mos 6:19–20 (P)

Det första tillfället är i inledningen av berättelsen efter att instruktionerna för hur arken ska byggas har getts och Noach har informerats om att en flod ska komma.

*Och av **allt levande**, av **allt kött, par av allt** ska du föra till arken för att **överleva** med dig, **hane och hona** ska de vara*

*Av de flygande varelserna efter sitt slag och av boskapsdjuren efter sitt slag och av alla kryp på marken efter sitt slag. **Par av allt** ska komma till dig för att **överleva***

Det här inledande tillfället betonas att allt liv, allt kött ska överleva, fyra gånger upprepas ”allt”. Avsnittet inleds med ”av allt **levande**” och avslutas med ”**överleva**”. Bägge ord har grunden i samma ord: ”liv”. Betoningen är tydlig: *allt* liv ska överleva genom att par av alla slag, hona och hane, ska komma till arken.

Jag översätter ”par av allt” inte ”ett par”. Ordet för par är *shenajim*. Ordet är dualt och betyder inte det absoluta talet två utan ”par”. På basis av sammanhanget kan det innebära just två stycken, som ett par ögon, eller så betyder det bara ”par”. *Shenajim* kan alltså förstås på bägge sätt. Det som specificerar vad som avses med par i detta fall är att paren utgörs av hane och hona. Det faktum att paren måste bestå av en hane och en hona garanterar överlevnaden, inte att det är två stycken djur.

Tillfälle två: 1 Mos 7:2–3 (J)

Det andra tillfället anses höra till den andra källan ”J”. Här ges en mer specifik beskrivning av vad Noach ska ta med in i arken.

Av alla rena djur ska du ta åt dig sju sju, hane med dess maka, men från det djur som inte är rent, ett par hane med dess maka. Också av himmelens flygande varelser sju sju, hane och hona, för att ska leva avkomma på ansiktet av hela jorden

Tillfälle två är det tydligt att betoningen är en helt annan. Nu ligger fokus inte på att paren ska bestå av hane och hona. Det har ju redan författaren klargjort. Nu ligger i stället fokus på exakt antal. Nu särskiljs antalet för rena djur respektive orena djur. Vilka som avses kan man inte veta eftersom det inte är självklart att det är samma uppdelning som senare ges i Tredje Mosebok.

I hebreiskan står det ”sju sju” som specificeras med ”hane med dess maka”. Skulle det handla om människor skulle man översätta ”man och hustru”. Nu är alltså betoningen på specifika par. Den mest naturliga förståelsen innebär därför att man bör tolka ”sju sju” som sju par. I det här sammanhanget bör man därför förstå att de orena djurens antal är just *ett* par, hane med dess maka. Om fåglarna används igen det allmänna hona och hane, sju honor och sju hanar.

Tillfälle tre: 1 Mos 7:8–9 (P)

Det tredje tillfället är precis innan floden bryter ut:

Av rena djur och av djur som saknar renhet och av flygande varelser och av allt som kryper på marken, par om par kommer de till Noach till arken, hane och hona, som Gud hade befallt Noach.

Det tredje tillfället sammanfattar att alla, enligt Guds befallning, kommer till arken. Rena och orena djur nämns, dock inte något antal. Det är ju onödigt om antalet redan nämnts tillfälle två. Uppdelningen av rena och orena djur anses annars höra till J och nämns ju inte tillfälle ett som också hör till P. Saknas informationen som ges i det andra tillfället (J) blir omnämnandet av rena och orena djur omotiverad. Notera hur författaren åter en gång varierar beskrivningarna. Exempelvis varieras ”det djur som inte är rent” med ”djur som saknar renhet”.

Tillfälle fyra: 1 Mos 7:14–16a (P)

När det sammanfattande fjärde tillfället dyker upp har floden redan kommit över jorden.

De och allt liv efter sitt slag, ja all boskap efter sitt slag och alla krypande kryp på jorden efter sitt slag och alla flygande varelser efter sitt slag, alla fåglar allt bevingat. Ja de kom till Noach, till arken par om par, av allt det kött som i sig hade ande av liv, ja de kommande var hane och hona. Av allt kött hade de kommit såsom hade befallt honom Gud.

Det fjärde tillfället sammanfattar att allting skedde som Gud hade befallt. Nu kommer djuren par om par, *shenajim*, *shenajim*. Här är det igen tydligt att *shenajim* innebär just par, inte ett exakt antal. Det kom i par och dessa par bestod av hane och hona, precis som Gud inledningsvis hade befallt.

Alla fyra tillfällen sammantaget

Jag presenterar nu alla fyra tillfällen tillsammans för att se om det är rörigt och motsägelsefullt eller inte. Jag vill också sätta fokus på en uppdelning enligt de förmenta källorna J och P för att se om helheten skulle bli bättre om man tar bort tillfälle två som är det enda som tillskrivs J.

Notera hur det första och sista tillfället fokuserar på att allt liv parvis kommer till arken medan tillfällena i mitten särskiljer mellan rena och orena djur samt deras olika antal.

Tillfälle ett (P): En allmän inledande befallning

Och av allt liv, av allt kött, par av allt ska du föra till arken för att överleva med dig, hane och hona ska de vara

Av de flygande varelserna efter sitt slag och av boskapsdjuren efter sitt slag och av alla kryp på marken efter sitt slag

Par av allt ska komma till dig för att överleva

Tillfälle två (J): Olika antal specificeras

Av alla rena djur ska du ta åt dig sju sju, hane med dess maka men från det djur som inte är rent, ett par hane med dess maka

Också av himmelens flygande varelser sju sju, hane och hona för att ska leva avkomma på ansiktet av hela jorden

Tillfälle tre (P): Det som getts befallning om tillfälle ett och två håller just nu på att ske

Av rena djur och av djur som saknar renhet och av flygande varelser och av allt som kryper på marken, par om par kommer de till Noach till arken

hane och hona, såsom hade befallt Gud Noach

Tillfälle fyra (P): En slutlig bekräftelse på att allt Gud hade befallt hade skett

De och allt liv efter sitt slag, ja all boskap efter sitt slag och alla krypande kryp på jorden efter sitt slag och alla flygande varelser efter sitt slag, alla fåglar allt bevingat

Ja de kom till Noach, till arken par om par, av allt det kött som i sig hade ande av liv, ja de kommande var hane och hona

Av allt kött hade de kommit såsom hade befallt honom Gud

Slutsats

I stället för att vara motsägelsefull är texten logisk och skickligt konstruerad. Texten är även extremt varierad. Det finns 30 variationer bara här! Det som varieras är ord som byts till synonymer, ord som lämnas bort eller sätts till, ordföljd samt grammatik.

Det som alla tillfällen fokuserar på är att alla landdjur parvis som hane och hona ska räddas genom Noach och arken. De mittersta tillfällena särskiljer mellan rena och orena djur samt deras antal. Det finns ingen motsägelse, det finns ingen rörig komposition. Tvärtom är kompositionen litterärt briljant. De fyra tillfällena är kiastiskt komponerade så att det första tillfället har mycket likheter med det sista och det andra hör tydligt ihop med det tredje enligt mönstret a-b-b'-a'.

Vad händer då om man bryter loss det andra tillfället i enlighet med dokumentshypotesens förslag? Det skulle innebära att den kiastiskt uppbyggda helheten förstörs. Resultatet blir också innehållsmässigt en rörig och delvis oförståelig text.

Vad gäller P med sina tre sekvenser kommer det tredje tillfällets upplysning om rena och orena djur helt omotiverat om man avlägsnar det andra tillfället. Vad då rena och orena djur och vad spelar det för roll?

För J är förändringen än mer dramatisk. Utan den information som finns i P blir upplysningen att ”ta rena och orena djur” obegriplig. Följer man dokumenthypotesens uppdelning har ingenting ännu ens sagts om arken! Vart ska Noach i så fall ta de rena och orena djuren för att överleva? Det är endast helheten av texten som den finns nu som gör texten logisk.

Min slutsats är att texten som den är bevarad saknar problem om man förstår och tolkar den hebreiska texten väl. I stället för problem avslöjas en mycket skickligt komponerad, kiastiskt uppbyggd och förstummande varierad text utan logiska svårigheter. Tillämpar man dokumenthypotesens tolkning försvinner den skickliga kompositionen och vad gäller speciellt J blir texten obegriplig. Resultatet är således vad man kan förvänta sig om man delar upp en skickligt komponerad enhet i två delar - man får problem.

I nästa artikel kommer jag att behandla de andra tecknen på att flodberättelsen är en sammanblandning av två olika berättelser: Noach går in i arken och floden börjar inte en, utan två gånger. Vi ses då.

Tore Jungerstam

Annan forskning av Tore Jungerstam:

Alla arbeten kan läsas via <https://urhistorien.com> eller torejungerstam.academia.edu. De kan också beställas som böcker från tore.jungerstam@gmail.com.

- 2013 [1 Mosebok 1:1–2:3 och det babyloniska eposet Enuma Elish](#). *En analys av det gemensamma i kosmogonin och av texternas syfte*. Pro gradu avhandling. Teologiska Fakulteten, Åbo Akademi.
- 2015 [Hur förhåller sig Edenberättelsen till skapelseberättelsen](#). *En analys av struktur och innehåll*.
- 2016 [Historien om Kain och Abel](#). *En analys och kommentar av 1 Mos 4*.
- 2017 [En analys och kommentar av 1 Mos 5:1–6:8](#): Adams och människans fortsatta historia.
- 2018 [Noachs fortsatta historia](#). *En analys och kommentar av 1 Mos 6:9–9:29*.
- 2018¹ [Flodberättelsen i GT och Gilgamesheposet](#). *En komparativ analys*.
- 2020 [1 Mosebok 1:1–2:3 och det babyloniska eposet Enuma Elish](#). *En analys av det gemensamma i kosmogonin och av texternas syfte*. En bearbetad upplaga med förklaringar till hebreisk text.
- 2021 [Översikten av nationerna](#). *En analys och kommentar över 1 Mos 10*.
- 2021¹ [Babels torn samt Shems fortsatta historia](#). *En analys och kommentar av 1 Mos 11:1–26*.

- 2023 [Terachs fortsatta historia](#) – berättelserna om Abraham. 1 Mos 11:27–25:11.
Översättning med litterär analys.
- 2024 [Jona bok](#). Översättning med kommentar.